

Dodelijkste jaar zichtbaar gevolg van vergrijzing

In 2015 is voor het eerst de grens van zesduizend Friese sterfgevallen overschreden. Sindsdien is dat aantal flink gaan stijgen tot een piek van ruim 6500 vorig jaar. Dat is niet alleen in absolute cijfers het hoogste aantal sinds in elk geval 1960, maar ook als gekeken wordt naar het aantal sterfgevallen per duizend inwoners. Met 10,0 sterfgevallen vielen er per duizend inwoners meer slachtoffers te betreuren dan in 1972 (9,9), de afgelopen zestig jaar het dodelijkste jaar in Friesland. Ook in 2016 (9,7) en 2017 (9,7) lag het sterftegemiddelde hoog in Friesland.

„Een logisch en zichtbaar gevolg van de vergrijzing”, verklaart hoofdsocioloog Tanja Traag van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De bevolking vergrijst, waardoor er uiteindelijk ook meer mensen komen te overlijden. „Dit zien we al jaren aankomen.” Traag benadrukt dat ze niet te snel van een trend durft te spreken; sterftcijfers worden beïnvloed door de klimatologische omstandigheden. Zo eiste vorig jaar de hardnekkige griepgolf vooral in maart extra levens. Die maand waren er in Friesland tweehonderd overlijdens meer dan gemiddeld.

Het aantal sterfgevallen schommelde deze eeuw in Friesland aanvankelijk nog elk jaar. Dat fluctueerde tussen 5448 (2007) en ruim 5900 (2002, 2006 en 2013). Die fluctuaties zijn niet zichtbaar bij de geboortes. Deze eeuw komen bijna elk jaar weer minder kinderen op de wereld.

In de aanhoudende daling van geboortes speelt planning een steeds grotere rol, zegt senior onderzoeker Wilma de Vries van het Fries Sociaal Planbureau. „Er was een tijd dat het heel gebruikelijk was dat een stelletje dat zich ging settelen kinderen kreeg. Dat is niet meer zo, man en vrouw werken vaker allebei. Dat heeft allemaal invloed op de bevolkingsaanwas. Per vrouw werden in Friesland altijd nog wel meer kinderen geboren dan landelijk, maar dat loopt alweer terug.”

„Ontkerkelijking speelt ook een rol, in Noordoost-Friesland had je altijd grote gezinnen. Dat neemt ook af. Grote gezinnen zie je nog wel bij mensen met een migratieachtergrond, maar die zie je relatief weer minder in Friesland.”

Friesland krijgt steeds meer ouderen, die gemiddeld ook nog eens ouder worden, zegt De Vries. „Om al die ouderen te verzorgen hebben we jongeren nodig. Die worden steeds minder geboren, dan moet je het hebben van migratie.”